

Rendl, Václav. 2021. *Předčasné odchody ministrů v koaličních vládách České republiky a Německa*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra politologie. Bakalářská práce. 59 s.

Posudek oponentky práce

Téma bakalářské práce věnující se problematice předčasných odchodů ministrů v českých a německých koaličních vládách považuji za vhodně zvolené, nabízí prostor pro přínosný výzkum. Autor se zaměřuje na individuální ukončení ministerského působení, nezahrnuje tedy situace, kdy končí celá vláda či z koalice odchází některá vládní strana, což považuji za adekvátní. Snaží se zjistit důvody odchodu jednotlivých ministrů z vlád a případné rozdíly mezi Českem a Německem. Ačkoli celkově hodnotím zaměření práce a její cíl jako nosné, ráda bych uvedla několik komentářů k dílčím aspektům pojetí práce.

V první řadě se jedná o časové vymezení bakalářské práce, které autor sice udává jako „*období pěti posledních voleb a po nich vzniklých vlád*“ (s. 2), ale ve skutečnosti vlády zformované na základě výsledku posledních parlamentních voleb (v obou případech se jedná o volby v roce 2017) do své práce nezahrnuje. Zabývá se tedy obdobím pouze do roku 2017, resp. 2018, přičemž zahrnutí aktuálnějších dat a sledování v dlouhodobější perspektivě by práci obohatilo.

Výběr případů (tj. Česko a Německo) je podle mého názoru adekvátní, avšak příliš mi není jasná argumentace autora, kdy opakovaně zdůrazňuje případ ČR jako postkomunistické země a Německa jako západoevropské země. Jednak se dostatečně nevypořádal s tím, jestli nějaký vliv může mít na německý případ i to, že část země má také komunistickou zkušenost, jednak se nezabývá tím, zda se očekávání od zkušenosti postkomunistické země mohou měnit v čase – autorova argumentace by mohla být relevantní spíše pro první dekády po tranzici, ale je otázka, nakolik se vztahuje k situaci, kdy od tranzice uplynulo více než čtvrt století.

Větší pozornost by si zasloužilo vysvětlení rozdělení důvodů odchodu ministrů, v tom spatřuji určité slabiny. Není zcela zřejmé, na základě čeho autor rozděluje nucené a nenucené odchody ministrů – např. proč pod nucené odchody zahrnuje situace, kdy ministr dobrovolně odchází na jiný post. Dále mi některé možné důvody chybí, zejména z hlediska vykonávání ministerské funkce, jakou jsou mj. pochybení ministra při řízení rezortu, zásadní chyba v rezortu, za něž ministr nese odpovědnost apod. (Autor sice jako jeden z důvodů uvádí osobní přehmat, ale ten se podle něj týká nekalých praktik, sexuálního skandálu apod.). V případě nenucených odchodů ministrů autor uvádí pouze možnost zdravotních důvodů a věku, ale pomíjí možné další osobní důvody.

Ačkoli autor zařadil několik teoretických kapitol a v jedenácté kapitole shrnul očekávání relevantní jeho výzkumu, působí místy tato část spíše jako autorovy názory, nežli jako očekávání vyplývající z teorií. V případě věku autor nezohledňuje délku profesní zkušenosti, ale uvádí, že lidé od 40 let výše už pode něj mají věk, ve kterém se dají nasbírat mnohé zkušenosti, a považuje je za starší a zkušené členy vlády. Z autorova přístupu tak v podstatě vyplývá, že ministr ve věku 41 let, který v politice působí měsíc, je zkušený, na rozdíl od třiceti devítiletého ministra, který v politice působí celou svou profesní kariéru.

Autor mohl dle mého názoru podrobněji vysvětlit zdroje dat a informací k odchodům ministrů z funkce a to, dle čeho určuje důvod odchodů ministrů, zda to vždy musí být jeden důvod, nebo to může být souhra několika důvodů apod.

Ačkoli dle názvu práce se má jednat pouze o ukončení ministerského působení v koaličních vládách, je zahrnuta také situace ve vládách, které za koaliční autor neoznačuje (jedná se o úřednické vlády).

Z hlediska interpretace výsledků považuji za slabinu práce skutečnost, že některé údaje nejsou příliš vypovídající – např. autor uvádí, že v ČR z celkového počtu ministrů, kteří ze své funkce odešli, bylo 22,5 % nestraníků (9 osob) a 77,5 % straníků (31 osob), a že tedy končili spíše ti, kdo byli členy politické strany (s. 46). Toto zjištění ovšem není uvedeno v kontextu toho, že ve vládách zasedá mnohem více straníků, takže také počet straníků, kteří ukončí své ministerské působení v průběhu funkčního období, bude pravděpodobně také vyšší. Pokud by autor dokumentoval svá zjištění např. srovnáním, kolik procent ze stranických ministrů a kolik procent z nestranických ministrů předčasně ve svém úřadu skončilo, mohlo by to být cennější. Podobně to platí i pro další zjištění, např. ve vztahu k věku či pohlaví. V tomto by autorovým závěrům prospělo ještě doplnění o další údaje.

Autor vychází z rozsáhlého seznamu pramenů a literatury, vč. cizojazyčných, mezi nimiž nechybí odborná literatura, kterou využívá zejména v teoretické části, webové stránky či zpravodajské servery. Na zdroje odkazuje v podstatě konzistentně dle jednotné citační normy. Místy není zcela zřejmé umístění odkazu (např. s. 11), pod tabulkami uvádění zdrojů zcela chybí.

Ještě bych zmínila několik připomínek k formálnímu pojetí. Struktura práce působí poněkud nejasně, autor práci rozčlenil na 24 kapitol, dělení na podkapitoly využívá jen výjimečně, přičemž se domnívám, že počet kapitol je spíše na úkor přehlednosti textu. Autor nepoužívá poznámkový aparát, nezařadil ani seznam zkratk. Prostor pro zlepšení bych viděla v jazykovém podání – objevují se stylistické nedostatky, na některých místech pak autorovy formulace vedou v podstatě až k neadekvátním či nepravdivým tvrzením (např. že v Česku či Německu nelze odvolat jednotlivé členy kabinetu, s. 6, nebo že ČSSD měla do roku 2013 vždy post předsedy vlády, s. 22). Časté jsou také chyby v interpunkci, zaměňování pomlček a spojovníků apod.

Přes výše uvedené připomínky splňuje dle mého názoru předkládaná kvalifikační práce nároky na přijetí. Autor prokázal znalost tématu, sesbíral a zpracoval relativně rozsáhlé množství údajů, to vše za využití adekvátního teoretického rámce. Práci k obhajobě **doporučuji**.

Hradec Králové 17. května 2021

Mgr. Pavla Dočekalová, Ph.D.

KPOL FF UHK